

ROUTE 66

Nostalgie a legenda

Zastavení osmé: V zemi přírodních divů světa

Arizona... Jeden ze států USA, jehož jméno zná u nás prakticky každý. Tvoří kulisu pro filmové westerny, romány, ale i písničky. Kdo z nás alespoň jednou nezpíval někde u táboráku "Ruty šuty Arizona, Texas... Skutečnost ale překoná všechny představy. Jen těžko si lze drsnou krásu této krajiny představit, aniž by ji člověk viděl na vlastní oči. Není proto divu, že tato etapa našeho cestování má tak trochu mystický nádech. Dnešním cílem je městečko Williams, které je vzdáleno pouze necelých sto mil. Ale právě v této etapě poprvé opouštíme trasu historické Route 66 a to hned dvakrát. Obě odbočky jsme si ale nemohli nechat ujít. Ta první je krátká a rozhodně stojí za to. Asi po dvaceti minutách jízdy odbočujeme z trasy a jedeme pouští necelých 10 mil jižním směrem. Krajina je plochá, jenom před námi se brzy objevuje poměrně vysoká vyvýšenina, která z dálky ne-

působí nijak nepřírodně. Teprve když se přiblížíme, vidíme na jejím úpatí moderní budovu připomínající svým vzhledem moderní výzkumné centrum. Brzy poznáváme, že nejsme daleko od pravdy. Je to návštěvní centrum na úpatí hrany obrovského kráteru – Meteor Crater. První dojem po vstupu na okraj kráteru je opravdu ohromující. V divoké pouštní přírodě, kde vyhlídku do dálky neruší prakticky žádná vegetace, se otevírá pohled na gigantický kráter. První zmínky o kráteru přinesli vojenští zvědové při postupu armády a osídlování západu. Z počátku kráter přes svoji velikost nevzbuzoval velkou pozornost, jednak patrně proto, že ležel uprostřed pustiny, ale zejména proto, že byl považován za důsledek sopečné aktivity. Teprve v roce 1891 byla vyslovena domněnka, že kráter vznikl při dopadu meteoritu. V roce 1906 koupil toto území za směšnou

cenu důlní inženýr D. Barringer a začal bezúspěšně hledat zbytky meteoritu. Ale původ vzniku kráteru stále obestírala nejistota. Teprve v roce 1960 byl meteorický původ potvrzen objevením částic vzniklých působením vysokého tlaku a teploty, která mohla vzniknout v tomto místě jen při dopadu meteoritu.

Mohutnost kráteru budí zasloužený respekt. Přibližně před 50 000 lety se střetl s naší zemí meteor o průměru asi 46 m a vážící několik stovek tisíc tun. Na zem dopadl neuvěřitelnou rychlostí 64 000 km/hod. Síla výbuchu byla větší než 20 mil tun TNT. Kráter, který po srážce vznikl má průměr 1240 m a je hluboký 168 m. Obvod kráteru měří téměř 4 km. Přístup pro návštěvníky do kráteru je omezen pouze na upravenou vyhlídku a jen na jednom místě je možno po zpevněné cestě vystoupat až na korunu kráteru. Na dno kráteru je zákaz sestupu. I tak vás nutí tato úchvatná podívaná zdržet se a pozorovat krajinu, která vypadá jako z jiného světa.

Ke kráteru se váže ještě jedna zajímavost: v letech 1964–1972 byl využíván k trénování amerických astronautů vzhledem k jeho velké podobnosti s měsíční krajinou. Atrapa modulu který přistál na měsíci, je umístěna uprostřed dna kráteru a pokud si ji chcete alespoň trochu prohlédnout, musíte použít jeden z dalekohledů, které jsou na vyhlídce umístěny. I když na okraji kráteru trvale fouká nepříjemný vítr a víme, že nás čeká náročný den, přesto zůstáváme na tomto bizarním místě o mnoho déle, než jsme si naplánovali a odcházíme s pocitem hlubokého zážitku.

A úplně poslední zajímavost – Meteor Crater zůstává ve vlastnictví rodiny Barringerů, která ho pronajímá vládě.

Vracíme se stejnou cestou na trasu Route 66 a míříme rychle na západ. Městem Flagstaff prakticky jen projíždíme a stačíme jen krátce zastavit na hlavní třídě, kterou tvoří – jak jinak – Route 66 a jejíž vzhled nás opět přenáší do dvacátých let minulého století.

Flagstaff je současně místem našeho druhého naplánovaného odbočení z trasy. Nemůžeme si nechat ujít příležitost navštívit jeden z nejkrásnějších přírodních výtvarů na světě – Grand Canyon. Odbočujeme na sever a neustále stoupáme. Krajina se stále více zbarvuje do červena, postupně ztrácí

pouštní charakter. Obdivujeme rudé skály lemující silnici, které díky erozi získaly neskutečné tvary a není třeba mnoho obrazovností, abychom v nich viděli zkamenělé obry, středověké hrady a další zajímavé výtvořiny větru, vody a mrazu. O tom, že se blížíme k navštěvovanému místu svědčí rostoucí počet stánků, kde indiáni prodávají své suvenýry. Zákazníky lákají mnoha triky. Na nás zabral trik s vlajkami. Jeden stánek byl obklopen řadou stožárů s vlajkami různých států. Mezi vlajkami Japonska, Německa, Francie a řadou dalších vlála i naše vlajka. Dostali nás na naši národní hrdost a zastavili jsme.

Nabídka byla stejná, jako kdekoliv jinde – cetky, prstýnky, náušnice, náhrdelníky a náramky, výrobky ze dřeva, papíru atd. Do řeči se s námi dal indiánský prodáváč. Jeho dotaz odkud přijíždíme jsme brali s úsměvem, protože Českou republiku nezná mnoho američanů ve městech, natož na venkově dalekého západu, o indiánské rezervaci nemluvě. K našemu údivu se po naší odpovědi usmál a řekl - to znám tam je Džablonec. A ukazoval na řadu pravých indiánských suvenýrů ze skleněných korálků. A tak díky jablonecké bižuterii je naše země známá i mezi americkými indiány. Ale za chvíli již zase pokračujeme dál a blížíme se plni očekávání do národního parku Grand Canyon.

Po průjezdu vstupní branou a samozřejmě po zaplacení ne právě nízkého vstupného projíždíme kousek borovým lesem a zabočujeme na první parkoviště s vyhlídkou. Jsme v nadmořské výšce 2400 m. Oproti zastávkám v okolí Flagstaffu je tady příjemně, zbavili jsme se velikého vedra, které nás provázelo. Nad námi je modrá obloha, viditelnost je nádherná, vzduch je příjemně vlhký, nadmořskou výšku nijak nepocítujeme, stejně jako na ni nereagovaly předimenzované motory našich Harleyů. Přestože jsme od pohledu do Canyonu jen kousek, jeho přítomnost spíše tušíme, než vidíme. Stačí několik kroků a neopakovatelný pohled nás všechny ohromuje. Před námi se otvírá jedinečná scenerie. Pohled dolů do růžově zbarveného skalnatého kaňonu je skutečně jedinečný a vyráží dech. Stojíte na hraně propasti hluboké více než 1600 m, na jejímž dně se jako modrá stužka vine řeka Colorado. Kilometry do dálky je možno obdivovat tento div světa. Grand Canyon a jeho krásu nelze popsat, to je nutné vidět. A i když jsem vybral několik fotografií, jsou jen slabým odvarem toho, co můžete vnímat. Rozhodně není nadsázkou, že na tomto místě se v duchu musí každý pokorně sklonit před tímto dílem přírody. Projíždíme na několik vyhlídkových míst a litujeme, že pro tuto návštěvu nemáme víc času. Ještě jednou nám však bere toto místo dech. To když na závěr návštěvy pozorujeme kaňon z vrtulníku. Tam si člověk uvědomuje jeho neuvěřitelnou rozlohu a jedinečnost. Obrovskou náhorní plošinu přerušují strmé stěny Grand Canyonu, který je až 1600 m hluboký a 5 až 24 km široký. Impozantní je i jeho délka 450 km. Zapadající slunce dává celé scenerii nádech něčeho neskutečného - až pohádkového. Je neuvěřitelné, že tuto jedinečnou kulisu dokázala vytvořit řeka Colorado, i když jí příroda k tomu poskytla více než dostatek času. Podle odborníků to bylo více než 5,5 milionu let. Výsledkem eroze je jeden z nejzachovalejších průřezů geologickým útvarem na planetě. Geologická vrstva na dně kaňonu je 2 miliardy let stará a plošinu na povrchu tvoří vrstva 230 miliónu let stará. Většina formací byla ukládána

■ Grand Canyon

v teplých a mělkých mořích a šelfových přibřežních prostředích tak, jak se území severní Ameriky opětovně ponořovalo a vynořovalo z moře. Původní dno a tok řeky se před 5,3 miliony let změnilo, když se Kalifornský záliv otevřel a řeka byla mezi jeho nejnižšími body. To zvýšilo erozi a před 1,2 milionem let vzniklo současné hluboké údolí. Terasovitý vzhled je dán nestejnou odolností hornin vůči erozi. Grand Canyon dokáže nadchnout odborníky, kteří jednotlivé vrstvy podrobně zkoumají, ale pro jeho nenapodobitelnou krásu ho každoročně navštěvují i miliony obdivovatelů z celého světa.

Oproti původnímu plánu jsme nabrali velké zpoždění. Začíná se šerit a nám zbývá do cíle dnešní cesty ještě více než 50 mil. Teď začínáme pocítovat i nadmořskou výšku. Se západem slunce se prudce ochlazuje a my cestou několikrát zastavujeme, abychom doplnili výstroj. Zima a tma nás rychle vrací do reality. Na dnešní den byla v plánu ještě prohlídka Williamsu, městečka u kterého nocujeme, ale po příjezdu do hotelu už nikdo nemá zájem jít ven do nočního chladu. Máme ale štěstí. V našem hotelu pořádají malý country bál pro místní a my při večeri zvědavě přihlížíme. Tady uprostřed Arizony nejsou country hudba a tance anachronismem nebo pouhým nostalgickým folklorem, ale něčím, co stále patří k jejich životu a zábavě. Pohoda a upřímná atmosféra, která mezi účastníky bálu panovala, i podmanivá hudba místních muzikantů, vytvořily krásnou tečku za dnem plným neobvyklých zážitků. Po únavě z celého dne a několika skleničkách pro zahřátí po noční horské jízdě se nám začaly klížit oči a tak jsme se z country bálu zbaběle vytratili. Zítra nás čeká dlouhá etapa a rozloučení s Arizonou. A také poslední odbočka z trasy – návštěva Las Vegas. Bude to sice zajišťka téměř 250 mil, ale kdo by odolal. Ostatně, kdyby Las Vegas existovalo v dnešní podobě už ve dvacátých letech, tak by si tu odbočku možná dopřálo hodně z těch, kteří po Route 66 cestovali.